

OBSAH

1 ÚVOD.....	9
1.1 Energetika v ČR.....	10
1.2 Přechod světové energetiky z ropy na vodík.....	11
1.3 Energetika v rozvojových zemích.....	13
1.4 Omezené zdroje a stoupající spotřeba energie.....	14
1.5 Budoucnost ropy.....	16
1.5.1 Spotřeba ropy.....	17
1.5.2 Cena ropy.....	19
1.5.3 Rezervy ropy.....	20
1.5.4 Ropná krize.....	21
1.5.5 Nekonvenční ropa.....	24
1.6 Klima.....	26
1.7 Program Kalifornie (ZEV).....	29
1.8 Protokol Kyoto.....	30
1.9 Biogenní paliva.....	34
1.10 Bioplyn.....	35
1.11 Zemní plyn.....	36
1.12 Alternativní pohonné systémy.....	39
1.12.1 Plynový pohon.....	39
1.12.2 Elektrický pohon.....	39
1.12.3 Hybridní pohon.....	40
1.12.4 Vodíkový pohon.....	40
1.12.5 Palivový článek.....	41
Souhrn	43
2 VÝROBA VODÍKU	45
2.1 Výroba vodíku z fosilních paliv.....	46
2.1.1 Konvenční alkalická elektrolýza vody.....	47
2.2 Výroba vodíku z nefosilních paliv.....	48
2.3 Elektrolytický rozklad vody.....	49
2.4 Výroba vodíku Linde Gas.....	51
2.4.1 Průběh a výkon zkapalňování.....	53
2.4.2 Hlavní komponenty zkapalňování.....	56
2.5 Termochemické štěpení vody.....	57
2.5.1 Solární termochemický cyklus.....	59
2.6 Solární výroba vodíku.....	60
2.7 Další vývoj vyspělých systémů elektrolýzy.....	62
2.7.1 Přímá solárně tepelná produkce vodíku.....	62
2.8 Zlepšování techniky elektrolýzy.....	64

2.8.1 Fytobiologická výroba vodíku.....	65
Souhrn	65
3 SKLADOVÁNÍ VODÍKU	67
3.1 Velkokapacitní skladování	69
3.1.1. Skladování plynného vodíku	70
3.1.2. Skladování kapalného vodíku.....	72
3.1.3 Skladování vodíku u uživatele.....	74
3.2 Nádrže vodíku vozidel	75
3.3 Významnější typy nádrží pro vozidla.....	77
3.4 Skladování vodíku formou hybridů a jiných chemických sloučenin.....	84
3.4.1 Mechanismus tvorby hybridů.....	85
3.4.2 Technologie skladování vodíku formou hybridů	86
3.5 Nanotechnologie.....	90
Souhrn	91
4 PALIVOVÝ ČLÁNEK	93
4.1 Historie.....	93
4.2 Stavba palivového článku.....	94
4.2.1 Typy a použití palivových článků	96
4.3 Stručný popis elektrolytů palivových článků	98
4.3.1 Palivový článek polymer - elektrolyt (PEFC).....	98
4.3.2 Alkalický palivový článek (AFC)	99
4.3.3 Palivový článek s kyselinou fosforečnou (PAFC)	99
4.3.4 Palivový článek s roztavenými uhlíčitany (MCFC).....	99
4.3.5 Palivový článek s tuhými oxidy (ITSOFC).....	99
4.3.6 Palivový článek s tuhými oxidy – trubkový (TSOFC)	100
4.4 Systémy palivových článků.....	100
4.4.1 Svazek článků.....	101
4.4.2 Membrána.....	103
4.4.3 Elektrody	104
4.4.4 Anoda	105
4.4.5 Elektrolyt.....	105
4.4.6 Katalyzátor	106
4.5 Technologie palivových článků	106
4.5.1 Požadavky na obsah síry	108
4.5.2 Požadavky na oxid uhelnatý.....	108
4.5.3 Požadavky na karbonové usazeniny.....	109
4.6 Příprava paliva.....	109
4.6.1 Procesor paliva	110

4.6.2	Reformace	111
4.6.3	Předčištění plynu	114
4.6.4	Jemné čištění plynu	114
4.6.5	Zpětné vedení paliva	115
4.6.6	Tepelný management	116
4.6.7	Oběh vody	117
4.6.8	Odezva systému palivového článku	118
4.7	Jednotlivé palivové články	120
4.7.1	Palivový článek polymer - elektrolyt PEFC.....	120
4.7.2	Alkalický palivový článek (Alkaline Fuel Cell) AFC.....	124
4.7.3	Palivový článek s kyselinou fosforečnou PAFC.....	127
4.7.4	Palivový článek s roztavenými uhličitany (Molten Carbonate Fuel Cell) MCFC.....	131
4.7.5	Palivový článek s tuhými oxidy (Solid Oxide Fuel Cell) SOFC	134
4.7.6	Palivový článek ITSOFC	137
4.7.7	Palivový článek TSOFC.....	137
4.7.8	Přímometanolový palivový článek (Direct Methanol Fuel Cells) DMFC	139
4.7.9	Regenerativní palivový článek (Regenerative Fuel Cells) RFC	142
4.7.10	Palivový článek zinek-vzduch (Zinc-Air Fuel Cells) ZAFC	144
4.7.11	Keramický palivový článek (Protonic Ceramic Fuel Cells) PCFC.....	145
4.8	Palivové články pro mobilní aplikace	145
4.9	Výkon palivového článku.....	148
4.9.1	Zvýšení výkonu palivového článku.....	152
4.10	Účinnost	155
4.11	Reakční entalpie a potenciál článku.....	157
4.12	Spotřeba paliva	158
Souhrn	159	

5 STABILNÍ POUŽITÍ VODÍKU.....162

5.1	Palivové články v přenosných, drobných zařízeních	163
5.2	Sloučení mobilního a stabilního energetického systému	166
5.3	Vytápění domů	168
5.3.1	Palivový článek jako kogenerační jednotka	169
5.3.2	Dodávky tepla a elektřiny domácnostem	170
5.3.3	Aspekty projektu	171
5.4	Účinnost	172
5.5	Palivový článek pro průmysl.....	174
Souhrn	176	

6 MOBILNÍ POUŽITÍ VODÍKU 177

6.1	světové systémy palivových článků pro motorová vozidla.....	179
6.2	Mezinárodní spolupráce výrobců automobilů.....	180
6.3	Motorová vozidla s palivovými články (dvou až tříkolová)	183

6.4 Osobní automobily	186
6.4.1 DaimlerChrysler	186
6.4.2 BMW	189
6.4.3 Volkswagen	191
6.4.4 Opel a General Motor	193
6.4.5 Peugeot	195
6.4.6 Ford Focus FCV	197
6.4.7 Chrysler	199
6.4.8 Honda	200
6.4.9 Toyota	201
6.4.10 Mazda	203
6.4.11 Indie	203
6.4.12 Čína	204
6.5 Příloha	204
6.6 Užitková vozidla	207
6.6.1 IVECO	207
6.6.2 Sériový nízkopodlažní autobus MAN	208
6.6.3 ECTOS	208
6.6.4 DaimlerChrysler NEBUS	209
6.6.5 DaimlerChrysler CITARO	210
6.6.6 DaimlerChrysler MB Sprinter	210
6.6.7 SCANIA	211
6.6.8 Toyota	211
6.6.9 Autobus VTA Utilite	212
6.6.10 Autobus HICKAM AFB	213
6.6.11 Tsingua University	214
6.6.12 Celosvětový program aktivních demonstrací autobusů s palivovými články	215
6.7 Příloha	216
6.8 Vlaková souprava	217
6.9 Letadla	218
6.9.1 TU 155	219
6.9.2 CRYOPLAN – AIRBUS	220
6.9.3 Emise leteckého provozu	221
6.9.4 Zavedení vodíku do leteckého provozu	223
6.9.5 Přechod z leteckého petroleje na vodík	225
6.10. Lodě	227
6.10.1 Ponorky	228
Souhrn	230

7 DISTRIBUCE VODÍKU..... 232

7.1 Plánované sítě čerpacích stanic USA	233
7.2 Kalifornie	237
7.3 Počátek přechodu k vodíkovému dopravnímu palivu v USA	238
7.3.1 Technologický vývoj a příslušenství čerpání vodíkového paliva	241
7.3.2 Systémová analýza	243
7.3.3 Čerpací stanice vodíku v USA	244

7.4	Japonsko	246
7.5	Čína	247
7.6	Evropa	249
7.7	Velké projekty vedou k přechodu na vodík	250
7.8	Vodíková dálniční mapa Evropy	252
7.9	Německo	256
7.10	Norsko	259
7.11	Itálie	260
7.12	Francie	261
7.13	Česká republika	261
7.14	Transport vodíku	262
	7.14.1 Přeprava plynového vodíku v Evropě	265
	7.14.2 Mezikontinentální přeprava kapalného vodíku	265
7.15	Příloha	268
	Souhrn	269
8	LITERATURA	271
9	ODBORNÉ POJMY A ZKRATKY	275
	REJSTŘÍK	279